

Ændringsforslagene medfører ikke nogen nævneværdig udenlandsk indflydelse på produktionen og medfører ingen ændring i den kontrol, virksomhederne er undergivet. Det er således fortsat Statens Våbenkontrol, der påser, at loven overholdes. Forslagene vil imidlertid kunne have stor betydning for dansk industris mulighed for at deltage i internationale projekter, der kan være værdifulde for industri produktionen både i den militære og den civile sektor. Skabes der ikke en sådan mulighed, kan tab af danske arbejdspladser på længere sigt befrygtes.«

I henhold til 1937-lovens § 8, stk. 2, krævede enhver låneoptagelse i en krigsmaterielproducerende virksomhed justitsministerens samtykke. Dette krav blev med 1990-loven lempet, så Justitsministeriet alene skal give samtykke til udenlandske lån eller lån med udenlandsk garanti, jf. lovens § 7.

I forarbejderne er baggrunden for opretholdelsen af samtykkekravet i relation til udenlandske lån beskrevet som følger:

»Optagelse af lån fra en udenlandsk långiver eller lån, der garanteres af en udlænding, betyder risiko for udenlandsk indflydelse i virksomheden. Den gældende lovs krav om samtykke til en sådan låneoptagelse er derfor opretholdt. Ved afgørelsen af om tilladelse til udenlandske lån kan meddeles, vil der blive taget hensyn til, om der foreligger en dansk kaution for lånet, samt til, om den udenlandske långiver skønnes at kunne opnå indflydelse i virksomheden i kraft af lånet.«

3. Omfanget af dansk krigsmaterielproduktion

I 2004 havde 28 virksomheder tilladelse efter krigsmateriellovens § 2 til fremstilling af krigsmateriel i 2004, mens 30 virksomheder havde dispensation efter krigsmateriellovens § 14, stk. 1, jf. afsnit 2.1. I 2002 og 2003 havde 22 virksomheder fremstillingstilladelse, mens antallet af virksomheder med dispensation var 13 i 2002 og 24 i 2003. Stigningen i antallet af virksomheder med dispensation omfatter navnlig underleverandører til virksomheder med fremstillingstilladelse.

Værdien af den samlede krigsmaterielproduktion i virksomheder med fremstillingstilladelse udgjorde i 2002 knap 663 mio. kr. og i 2003 knap 1,5 mia. kr. Værdien af produktionen i 2004 er endnu ikke opgjort. Der foreligger ikke oplysninger om værdien af produktionen i virksomheder med dispensation, dvs. virksomheder, som kun i ringe omfang fremstiller krigsmateriel, som udelukkende fremstiller sprængstoffer eller krudt, eller som udelukkende er beskæftiget med underordnede delprocesser i fremstillingen af krigsmateriel.

Som nævnt i afsnit 2.1. skal justitsministeren i henhold til krigsmateriellovens § 8 hvert år afgive en beretning til det udenrigspolitiske nævn om antallet af virksomheder med produktionstilladelse, og hvilke former for krigsmateriel tilladelserne omfatter. Beretningen for 2004 er optrykt som bilag til denne rapport. Som det fremgår af beretningen, omfatter den danske krigsmaterielproduktion kun få færdige våben mv. Produktionen omfatter derimod i vidt omfang delkomponenter til våben og andet militært udstyr, som færdiggøres i andre lande, f.eks. dele til militære fly og køretøjer.

4. Udenlandsk ret

Arbejdsgruppen har via de danske ambassader i de pågældende lande indhentet oplysninger om reglerne for krigsmaterielproduktion i Belgien, Finland, Frankrig, Grækenland, Holland, Italien, Norge, Portugal, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tyskland og Østrig.

4.1. Belgien

De belgiske myndigheder har oplyst, at der ikke stilles krav om særskilt tilladelse til fremstilling af våben i Belgien. Derimod kræver det tilladelse at forhandle, eksportere eller levere våben, ammunition eller andet materiale til specielt militært brug eller relateret teknologi, til udlandet eller at be-